

Změna názvu obce

postup a dopady

I. Postup při změně názvu obce

§ 27 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Každá obec má svůj název; ke změně názvu obce dává souhlas Ministerstvo vnitra na návrh obce.

Změna názvu obcí probíhá ve dvou fázích. **V první fázi** rozhodne rada obce o změně názvu obce (nevyhradí-li si rozhodnutí o této otázce zastupitelstvo obce). **V druhé fázi** vydává Ministerstvo vnitra ve správním řízení souhlas se změnou názvu obce. Toto správní řízení zahajuje Ministerstvo vnitra na návrh obce.

Ministerstvo vnitra po nabytí právní moci rozhodnutí o souhlasu se změnou názvu obce sdělí informaci o pravomocném rozhodnutí Českému úřadu zeměměřickému a katastrálnímu. Ten jej zapíše do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN).

Poznámka – ve vztahu k dani z nemovitých věcí by Generální finanční ředitelství preferovalo, aby případná změna názvu obce neproběhla k 1. lednu kalendářního roku. Vzhledem k tomu, že daňové přiznání k dani z nemovitých věcí se podává podle stavu k 1. lednu, a to do 31. ledna daného roku, a s ohledem na nutnost promítnout změny názvů obcí do informačních systémů Finanční správy České republiky (včetně Daňového portálu) by proto bylo vhodnější, aby změna byla provedena v období mezi 2. lednem a 31. říjnem daného roku.

II. Dopady změny na občany, podnikatele

Občanské průkazy

Při změně názvu obce bude nutná výměna občanských průkazů u občanů, kteří jsou v dané obci hlášeni k trvalému pobytu. K jejímu provedení by měla být stanovena optimální lhůta. Doporučujeme vyrozumět občany, že si musí ve stanovené lhůtě vyměnit občanský průkaz z důvodu nesprávného údaje v adrese místa trvalého pobytu, včetně upozornění na možné důsledky, pokud si doklad nevymění (rozhodnutí o skončení platnosti občanského průkazu), zejména však na možné problémy při prokazování trvalého pobytu jiným subjektům, které využívají údaje z informačního systému evidence obyvatel.

Občané si budou moci požádat o vydání občanského průkazu u kteréhokoliv obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v hlavním městě Praze u kteréhokoliv úřadu městské části Prahy 1 až 22, kde si mohou občanský průkaz také převzít. Lhůta pro vydání občanského průkazu je 30 dnů.

U **občanů se zdravotním omezením**, kteří se ze závažných dlouhodobých zdravotních důvodů nemohou osobně dostavit k podání žádosti a převzetí občanského průkazu, zajistí pořízení žádosti, vyfotografování občana i předání vyhotoveného občanského průkazu obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož správním obvodu se občan zdržuje. K tomu se využívá tzv. „mobilní pracoviště“, kterým jsou vybaveny všechny obecní úřady obcí s rozšířenou působností. S tímto „mobilním pracovištěm“ je možné provést pořízení žádosti a fotografie přímo v bytě občana.

Za vydání nového občanského průkazu z důvodu změny názvu obce se **nevybírání správní poplatek**.

Cestovní pasy

Do cestovních pasů se trvalý pobyt nezapisuje, proto **není třeba provádět jejich výměnu**.

Průkazy způsobilosti vydávané Úřadem pro civilní letectví a technických průkazy vydávané Leteckou amatérskou asociací

Změna bude mít dopad u některých druhů průkazů způsobilosti (např. pilotních průkazů) vydávaných Úřadem pro civilní letectví nebo technických průkazů, které vydává Letecká amatérská asociace, kde se mimo jiné údaje uvádí též adresa trvalého bydliště. V případě změny názvu obce, kde má držitel některého z uvedených průkazů své trvalé bydliště, tak bude nutné, aby tento držitel požádal o výměnu svého průkazu. Platnost těchto průkazů je omezena v průměru na dobu 5 let.

Eurolicence

V rámci mezinárodní silniční dopravy provozované velkými vozidly je vydávána tzv. eurolicence, jejíž náležitostí je též údaj o sídle podnikatele. V případě změny názvu obce — sídla podnikatele, bude tento podnikatel povinen změnu sídla ohlásit dopravnímu úřadu, který mu na základě tohoto oznámení vydá novou eurolicenci.

Výpis z živnostenského rejstříku ve vozidle

Sídlo podnikatele je uvedeno na výpisu z živnostenského rejstříku, kterým je podnikatel povinen vybavit své vozidlo provozované v rámci silniční dopravy.

Registr silničních vozidel

Změna názvu obcí vyvolá dopady v registru silničních vozidel, konkrétně registračních dokumentech, kde se uvádí adresa místa pobytu, adresa sídla právnické osoby nebo adresa sídla fyzické osoby. Provedenou změnu je nutné nahlásit do 10 pracovních dnů.

Živnostenské podnikání

Změna názvu obce se může u podnikatelů promítnout do několika pojmů, které se používají v oblasti živnostenského podnikání. Jedná se o adresu sídla, adresu bydliště, adresu místa pobytu (u cizinců) a adresu provozovny. Tato změna se rovněž může dotknout i obce jako podnikatelského subjektu a to v jeho názvu.

Podle ustanovení § 49 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), není podnikatel povinen oznamovat změny, pokud jde o změny a doplnění již zapsané v základních registrech, v obchodním nebo jiném veřejném rejstříku, v informačním systému evidence obyvatel nebo v informačním systému cizinců. V souladu

s výše uvedeným ustanovením nepatří mezi povinnosti podnikatele oznamovat živnostenskému úřadu změny, které budou zaznamenány ve výše uvedených registrech. Tento princip automatického převodu změn z výše uvedených systémů do živnostenského rejstříku se týká těchto pojmů: změny názvu a změny adresy sídla právnické osoby (resp. obce), změny adresy bydliště u podnikatelů – fyzických osob, změny adresy pobytu u cizinců a v případě, že podnikatel – fyzická osoba má zvolenou možnost trvalé shody adresy bydliště s adresou sídla, tak je rovněž osvobozen od povinnosti změnu adresy sídla oznamovat živnostenskému úřadu. Pokud shoda adresy bydliště se sídlem není oznámena, podnikatel je povinen změnu adresy sídla živnostenskému úřadu oznámit a případně i doložit příslušnými doklady. Změny, které živnostenský úřad automaticky promítne do živnostenského rejstříku, nejsou zpoplatněny.

Jiná situace bude u podnikatelů, kteří provozují živnost v provozovně, resp. u těch podnikatelů, kterých se bude týkat změna adresy provozovny. V této oblasti se dají očekávat určité negativní dopady, a to jak na podnikatele, tak i na živnostenské úřady. Podle ustanovení § 17, resp. § 45 živnostenského zákona je podnikatel povinen ohlásit adresu provozovny, resp. její změnu. Podle § 17 odst. 6 výše uvedeného zákona živnostenský úřad přidělí provozovně identifikační číslo (IČP), které zapíše do živnostenského rejstříku a o provedeném zápise informuje podnikatele. Vyrozumění o přidělení IČP může být podnikateli předáno osobně nebo odesláno elektronicky či poštou (s dodejkou či bez dodejky). Způsob vyrozumění je v kompetenci živnostenského úřadu. Identifikační číslo provozovny je jedinečné a váže se na adresu daného objektu/provozovny. Je otázkou, zda bude nutné oznamovat změnu adresy provozovny a v té souvislosti přidělovat nové IČP. Ohlásit změnu adresy provozovny, resp. ukončení činnosti na adrese jedné provozovny a případně zahájení činnosti v provozovně na jiné adrese, patří mezi povinnosti podnikatele, a nelze odhadnout, zda by proces změny adresy obcí mohl být zhojen jiným, pro podnikatele méně zatěžujícím způsobem.

Pro úplnost uvádíme, že podnikatel může požádat o nový výpis ze živnostenského rejstříku s novou adresou/adresami. V těchto případech by byl **vydaný výpis od správního poplatku osvobozen** (viz § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích).

Agendy České správy sociálního zabezpečení

Důsledkem změny názvu obce je povinnost oznámit České správě sociálního zabezpečení (Okresní správě sociálního zabezpečení) změny rozhodných skutečností a identifikačních údajů (mezi něž patří mj. i změna adresy místa trvalého nebo jiného pobytu). Tato povinnost stíhá **občany, osoby samostatně výdělečně činné, zaměstnavatele, ošetřující lékaře a poživatele dávek důchodového a nemocenského pojištění** a je zakotvena v zákoně č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a v zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Zaměstnanec má primární povinnost sdělovat změny těchto údajů zaměstnavateli, který je povinen hlásit je pak příslušnému orgánu sociálního zabezpečení (zpravidla Okresní správě sociálního zabezpečení). Osoby samostatně výdělečně činné a zaměstnavatelé, popř. ošetřující lékaři hlásí změnu svých adresních údajů rovněž Okresní správě sociálního zabezpečení, příjemci důchodů pak přímo České správě sociálního zabezpečení.

Pokud jde o dopady do výkonu agend zabezpečovaných Českou správou sociálního zabezpečení v oblasti **výplat důchodů**, bude mít změna názvu obce dopad na adresní údaje vedené ve všech evidencích důchodců, z nichž jsou čerpána data pro výplaty důchodů.

V současné době nelze v databázích České správy sociálního zabezpečení určených pro výplatu důchodů automatizovaně (hromadně) aktualizovat změny názvů obcí, které nemají poštovní úřad. Změnu lze provést pouze individuálně na základě informací poskytnutých jednotlivými klienty (příjemci dávek důchodového pojištění mají dle ustanovení § 50 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. povinnost ohlásit České správě sociálního zabezpečení změnu adresy místa trvalého pobytu nebo jiného pobytu na území České republiky. V případě, že obec, jejíž název bude změněn, má zároveň poštovní úřad (poštu s poštovním směrovacím číslem), bude tato změna nahlášena České správě sociálního zabezpečení Českou poštou, s. p. a promítnuta automatizovaně do databází (kombinace PSČ a název pošty/obce s poštou).

Pokud se týká **nepojistných dávek**, tak **přejmenování obce nebude mít žádný přímý dopad** na počty vyplácených nepojistných sociálních dávek ani na stanovení jejich výše. V malém počtu by mohly osoby v hmotné nouzi žádat o jednu z dávek mimořádné okamžité pomoci, která je určena na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, spojeného se zaplacením správního poplatku při vydání nového občanského průkazu. V rámci vyhodnocování nároku na dávku a její výši jsou osoby (žadatelé a společné posuzované osoby) v jednotlivých aplikacích ztotožňovány prostřednictvím základních registrů veřejné správy, v tomto případě se jedná o registr obyvatel a registr územní identifikace, adres a nemovitosti (RÚIAN).

Agendy Finanční správy České republiky

Občané České republiky a cizinci s povoleným trvalým pobytem v dané obci, resp. cizinci, kteří jsou vedeni v registru obyvatel podle ustanovení § 17 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech **nemusejí změnu adresy spočívající ve změně názvu obce oznamovat finančnímu úřadu** – údaje se zaktualizují ze základních registrů. **Změnu by musely oznamovat pouze registrované daňové subjekty – cizinci, kteří nejsou vedeni v registru obyvatel.**

Podnikající fyzické osoby a právnické osoby, které mají sídlo v dotčené obci a jsou vedeny v registru osob, **nemusejí změnu adresy sídla oznamovat finančnímu úřadu** – údaje se zaktualizují ze základních registrů. **Změnu by musely oznamovat pouze registrované daňové subjekty, které nejsou vedeny v registru osob.**

Daňové subjekty musí upravit adresu na vlastních dokumentech (účetní doklady atd.).

III. Dopady na obec

Agenda evidence obyvatel

U všech záznamů subjektů údajů, u nichž je veden platný trvalý pobyt na adrese ve správním obvodu obce, je nutné provést *kontrolu adresy místa trvalého pobytu v agendovém informačním systému evidence obyvatel*, zda odpovídá nové adrese, resp. zda se promítly notifikace ze základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí. V případě, že nastane situace, že se u některých záznamů notifikace nepromítnou do agendového informačního systému evidence obyvatel, je nutné u těchto ve spolupráci s příslušným obecním úřadem obce s rozšířenou působností zavést nové adresy prostřednictvím opravy adresy místa trvalého pobytu, s ponecháním původního data přihlášení k trvalému pobytu. Dále doporučujeme skutečnost o změně adresy poznamenat na přihlašovací lístku k trvalému pobytu v rubrice „Úřední záznam“. Změna obsahu adresy téhož objektu

odpovídající stejnému adresnímu bodu nezakládá občanovi povinnost ohlásit změnu adresy místa trvalého pobytu ve smyslu § 10 odst. 5 a násl. zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů. Nevypĺňuje se nový přihlašovací lístek k trvalému pobytu.

V rámci *zavedení nové adresy sídla obce* se musí nejprve aktualizovat adresní údaje v základním registru právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci (dále jen „registr osob“). Nová adresa sídla obce se promítne v Seznamu orgánů veřejné moci a v informačním systému datových schránek a následně je naeditována do registru osob. Následně je nutné provést aktualizaci číselníku úředních adres vedeného v agendovém informačním systému evidence obyvatel. Adresy nastavené v tomto číselníku jsou pak automatickými procesy zapisovány jako adresy místa trvalého pobytu, je-li evidováno např. pravomocné rozhodnutí o zrušení místa trvalého pobytu. Tento číselník je v současné době upravován Ministerstvem vnitra ručně na základě písemného oznámení samotných 3 obcí o změně adresy jejich sídla, které je adresováno odboru správních činností Ministerstva vnitra. Toto oznámení musí obsahovat původní a novou adresu sídla obce a datum, ke kterému došlo ke změně adresy. Po jejím oznámení bude bezodkladně přenastavena adresa úřadu v číselníku agendového informačního systému evidence obyvatel. O přenastavení adresy následně odbor správních činností uvědomí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, aby přijal potřebná opatření na úseku evidence obyvatel a úseku občanských průkazů.

IV. „Nepovinné“ informování či projednání

Generální finanční ředitelství

Generální finanční ředitelství by uvítalo informaci o změně názvu obcí s dostatečným předstihem, aby bylo možné příslušné úpravy a změny v interních databázích a číselnících realizovat včas. Jde o promítnutí změny názvu obce do informačních systémů Finanční správy České republiky (a to jak informačních systémů sloužících k zajištění agend, které jsou ve věcné působnosti Finanční správy České republiky, tak i podpůrných informačních systémů, zejména personálního systému nebo systémů pro zajišťování obchodně ekonomických agend).

Česká pošta, s. p.

Obci se doporučuje, aby změnu názvu obce projednala s Českou poštou, s. p.

Česká správa sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí

Obci se doporučuje, aby o změně názvu obce informovala Českou správu sociálního zabezpečení a Ministerstvo práce a sociálních věcí, neboť by nemuselo dojít k přenosu informací ze základních registrů do centrálních systémů České správy sociálního zabezpečení (kmenové evidence) a Ministerstvo práce a sociálních věcí.